

V Plzni přibývají oblasti, kam mohou lidé vyrazit za odpočinkem i ponaučením
► **strana 2**

Město mění dopravní situaci u škol
► **strana 5**

Přinášíme přehled zajímavých zářijových kulturních festivalů a akcí
► **strana 6 a 7**

Plzeňští lvi mají nový výběh

Návštěvníkům zoologické zahrady se nyní nabízí lepší výhled na celou lví rodinu

Nový lví výběh v Zoologické a botanické zahradě města Plzně poskytuje větší komfort lví smečce i lepší výhled návštěvníkům.

Foto: Martin Pecuch

Plochu o velikosti 1400 metrů čtverečních má od začátku letních prázdnin k dispozici rodina lvů berberských v Zoologické a botanické zahradě města Plzně. Vybudování nového výběhu, který byl slavnostně otevřen letos 28. června, stálo 31 milionů korun, z toho 19 milionů korun uhradilo město Plzeň, zbytek pak platila zoo ze svého rozpočtu.

Větší komfort i pro návštěvníky

„Výběh lvů byl dvacet let starý a už dosloužil. Bylo potřeba ho rekonstruovat a rozšířit, protože neodpovídal bezpečnostním podmínkám moderního chovu lvů. Díky skvělým chovatelům se u nás začali lvi také velmi dobře množit, takže bylo potřeba, aby celá rodina měla odpovídající prostředí,“ uvedl ředitel plzeňské zoo Jiří Trávníček.

Výběh se dočkal rozšíření z 800 na 1400 metrů čtverečních a kompletní rekonstrukce včetně nových bezpečnostních prvků, které vyhovují nově přijatým legislativním a veterinárním požadavkům chovu lvů. Stavební práce začaly loni na podzim.

Při rekonstrukci se myslelo nejen na šelmy, ale také na návštěvníky zahrady. Například nad rozšířeným vodním příkopem je

nad hlavní pokladnou velká pohledová vyhlídka o délce 26 metrů zabezpečená skleněnou stěnou. Z druhé strany výběhu pak mají lidé možnost pozorovat lvy za skleněnou stěnou berberského stanu. Okolo celého výběhu totiž bylo postaveno několik prvků koncipovaných v berberském stylu. Jsou doplněny o řadu panelů, které návštěvníky informují o berberské kultuře i o tom,

jaký vliv na ni měli právě lvi. A tak kromě berberského stanu mohou lidé navštívit také rajskou zahradu nebo berberský domek, kde uvidí expozici ručně malovaných mís, nádoby na přípravu jídel nebo další předměty denní potřeby a textilie. Část expozice je také věnovaná informacím o výskytu lva v českých dějinách a české heraldice.

Pokračování na straně 2.

Plzeň se opět představí v Senátu

Město Plzeň zve na tradiční akci Den Plzně v Senátu Parlamentu České republiky. Koná se v sobotu 10. září od 10 do 18 hodin ve Valdštejnské zahradě v Praze. Hlavním tématem budou loutky, vždyť Plzeň má dlouhou loutkářskou tradici, k níž patří letošní významní jubilanti Josef Skupa (1892 – 1957) a Jiří Trnka (1912 – 1969).

Plzeňské loutkářství představí Divadlo ALFA a loutkové Divadlo V Boudě založené už v roce 1928. O hudební vystoupení se postará kapela ŠVEJK-BAND. Ve spolupráci s Divadlem ALFA a Západočeským muzeem v Plzni bude uvedena výstava o historii i současnosti plzeňského loutkářství a jeho významných osobnostech. K vidění bude do 23. září.

Kromě toho budou pro návštěvníky připraveny ochutnávky plzeňských regionálních potravin a piva i ukázkové práce mistrů bednářského řemesla.

Zemřel neurochirurg a polistopadový primátor Zdeněk Mraček

Ve věku 92 let zemřel 17. srpna 2022 významný plzeňský neurochirurg, první polistopadový primátor Plzně a čestný občan města, profesor Zdeněk Mraček.

Prof. MUDr. Zdeněk Mraček se narodil 6. ledna 1930 v Plzni, dětství prožil v Podkarpatské Rusi, kde jeho otec sloužil jako důstojník československé armády. Z Užhorodu musela rodina utéct v listopadu 1938, když jižní část Podkarpatské Rusi obsadilo Maďarsko. V Plzni Zdeněk Mraček dokončil měšťanskou školu a vystudoval klasické gymnázium.

Když byl v maturitním ročníku, zemřel v září 1948 bývalý prezident Edvard Beneš. Studenti gymnázia mu chtěli vzdát úctu položením smutečního věnce u pomníku T. G. Masaryka v Plzni. Tento akt byl ale posouzen jako protikomunistický protest. Došlo k potyčce se skupinou komunistů a studenti byli zatčeni a uvězněni. Zdeněk Mraček byl vyloučen ze všech škol v republice. V roce 1948 byl také jeho otec vyhozen z armády. Následující rok pracoval Zdeněk Mraček jako nádeník ve sladovně Plzeňského Prazdroje. Nakonec mu bylo umožněno složit v květnu 1949 maturitu a byl přijat ke studiu lékařské fakulty v Plzni.

Rodina byla v této době také vystěhována z bytu v Plzni, žila v Holýšově. Přestože studenti vysokých škol dostávali odklad na vojenskou službu, Zdeněk

Mraček byl nečekaně povolán 1. října 1951 k Pomocným technickým praporům. Medicínu tak absolvoval až v roce 1957. Nastoupil na začínající neurochirurgický ordinariát chirurgické kliniky v Plzni, kde s výjimkou let 1964 až 1966, kdy pracoval v Ústřední vojenské nemocnici v Praze, působil až do odchodu do penze. Neurochirurgické oddělení Fakultní nemocnice Plzeň je jeho „dítětem“. Kvůli jeho kritickému postoji ke komunistickému režimu byl ale jeho kariérní i akademický postup zastaven, až po roce 1989 byl jmenován docentem a poté profesorem. V roce 1990 byl Zdeněk Mraček zvolen primátorem města Plzně, v této funkci byl do roku 1994. Za jeho působení v čele města bylo zrušeno borské letiště a založena průmyslová zóna Borská pole. (red)

Nový web pomůže vybrat zajímavé akce

Kalendář akcí, novou webovou platformu **akce.plzen.eu**, spustí město Plzeň během letošního září. Má se stát pomocníkem pro plánování zábavy nejen Plzeňanům, ale i návštěvníkům a výletníkům. Cílem platformy je vytvářet na jednom místě dokonalý přehled, co se kde a kdy děje. Kalendář akcí shromažďuje data i z jiných zdrojů, jako je Plzeňská vstupenka nebo GoOut. Poskytne tak komplexní nabídku zajímavých událostí v Plzni a jejím okolí včetně těch, které jsou zdarma. Vyhledávat je možné podle druhu akce, termínu nebo v kombinaci obojího. Proklikem se zájemce o vstupenku dostane přímo k jejímu zakoupení. Vytvořením tohoto webového kalendáře akcí chce město pomoci také plzeňským kulturním aktérům snáze se propojit s návštěvníky. Do budoucna chce systém zlepšovat.

V Plzni přibývají oblasti, kam mohou lidé vyrazit za odpočinkem i ponaučením

Město Plzeň systematicky revitalizuje a upravuje rekreační oblasti, které mohou Plzeňané denně využívat. Jsou v každé městské čtvrti a nechybí v nich upravené stezky, lavičky, altánky i tabule, z nichž se lidé dozvědí řadu informací o okolní přírodě. Krajinářské úpravy míst na okrajích Plzně jsou i důležitými přírodními prvky, které přispívají k zadržování vody a také k tomu, že se do přírody v okolí města vrací živočichové.

„Nejznámější a nejnavštěvovanější rekreační oblasti jsou Bolevecké rybníky, je to dáno především tím, že jsou v blízkosti velkých sídlišť. Snažíme se však revitalizovat rekreační oblasti rovnoměrně po celé Plzni tak, aby byly dostupné z každé konečné autobusu, tramvaje nebo trolejbusu. Díky dobrému rozložení rekreačních oblastí nedochází k jejich přetížení návštěvníky. A nevnímáme rekreační oblast jen jako místo ke koupání,“ uvedl Richard Havelka, vedoucí Úseku lesů, zeleně a vodního hospodářství Správy veřejného statku města Plzně (SVSMP). „Chceme Plzeňanům nabídnout možnost trávit volný čas v přírodě a zároveň to doplnit i nějakou edukační činností, takže v rekreačních oblastech budujeme stezky s informačními tabulemi, nechybí ani lavičky, altánky a další prvky,“ dodala Irena Tolarová z oddělení koncepce zeleně SVSMP.

Příklad nově revitalizované rekreační oblasti je třeba Dubová hora v Liticích, kde byla před letními prázdninami otevřena nová naučná stezka. Je dlouhá 1,6 kilometru, má osm zastavení s tabulemi a herními prvky určenými hlavně předškolákům a dětem prvního stupně základních škol. Její realizace stála 265 tisíc korun včetně DPH. „Dobrá infrastruktura v podobě jasně vyznačených a kvalitních cest a ohnišť založených na vhodných místech je důležitá, neboť díky tomu lidé nešlapou mimo vyznačené stezky, nesešlapávají rostliny a nezakládají ohniště na nevhodných místech,“ zdůraznila Irena Tolarová a dodala, že celková revitalizace každé rekreační ob-

Naučná stezka v rekreační oblasti Dubová hora byla otevřena na začátku léta.

Foto: Martin Pecuch

Celou oblastí Kokoty vede naučná stezka. SVSMP plánuje obnovit Podhorní kokotský rybník na Rokycansku.

Foto: Eva Barbořková

Město Plzeň vlastní na 4100 hektarů lesních porostů, z toho 1859 hektarů plní zvýšenou rekreační funkci. Rekreační oblasti jsou dané vyhláškou města Plzně z roku 1997 a jsou to Bolevecké rybníky, Košutecké jezírko, České údolí, Homolka, Špitálský les, Chlum, Zábělá, Dubová hora, Valcha, les Pytel mezi Božkovem a obcí Letkov. Nové přibýly v roce 2018, a to Zábělá – Černá myř, Kyjovský les v Malesicích a Radčický les.

lasti je během na dlouhou trať, neboť je při plánování jejího osázení dřevinami nutné brát v potaz vývoj klimatu, erozi i třeba výskyt kůrovce.

Plány pro rekreační oblasti

„Nyní máme například připravený projekt pro rekreační oblast Valcha, kde plánujeme revitalizovat údolí s tůňmi, zatím máme zpracovanou studii a jednáme s Lesy České republiky, které jsou správci toku,“ podotkl Richard Havelka a Irena Tolarová dodala, že právě na příkladu údolí Valchy je možné ukázat, že revitalizace rekreačních oblastí neslouží jen lidem, ale také k ochraně přírody a krajiny: „Právě toto konkrétní údolí je ohroženo erozí. Voda vymílá půdu a tomu zabráníme tím, že vybudujeme tůň. Těmito úpravami zvýšíme i biodiverzitu, tedy různorodost života, neboť vzniknou nová stanoviště pro živočichy i rostliny. A navíc, les na Valše je Plzeňany opravdu vyhledávaný, chodí do něj rodiny s malými dětmi, skauti, děti z mateřských škol a lidé, kteří v něm venčí psy z nedalekého útulku.“

Další zajímavé projekty jsou určeny pro oblast Pytel, jež je zatím mnohým Plzeňanům méně známa. „Máme pro ni vypracovanou studii, z níž vycházejí dílčí projekty. Jedním z nich je například výsadba ovocných sadů,“ informoval Richard Havelka. K dalším plánům patří revitalizace tůň na Zábělě, vybudování promenády s lavičkami ve Špitálském lese a další. Připraveny jsou i projekty pro Bolevecké rybníky, jako jsou bezbariérový přístup do vody pomocí lanovky pro vozíčkáře za prostoru autokempu nebo infrastruktura pro stánek s občerstvením pod Bilou Horou či rozsáhlé úpravy v prostoru areálu Ostende.

Obnova rybníka v Kokotech

Od záměru k realizaci je cesta, která může trvat i několik let. To je možné dokumentovat na připravovaném projektu obnovy jednoho z Kokotských rybníků. Jde o historický majetek města Plzně na

Rokycansku – nedaleko Bušovic. „Není to sice rekreační oblast určená vyhláškou. Město Plzeň Kokotské rybníky a okolní lesy o celkové rozloze 700 hektarů vlastní už od 17. století, kdy koupilo zaniklou ves Kokoty a přilehlé rybníky. Rybníkářství tehdy bylo dobrou výdělečnou činností,“ podotkla Irena Tolarová. Jak připomněl Richard Havelka, město Plzeň se snaží i v hospodářských lesích budovat pro veřejnost prvky, jako jsou stezky, lavičky či altánky. Oblastí Kokotských rybníků, kde z původní soustavy zůstaly jen dva – Dolní a Horní kokotský rybník – vede naučná stezka.

„Nyní připravujeme projekt obnovy Podhorního kokotského rybníka, který byl v tomto místě ještě v polovině 19. století,“ informoval Richard Havelka. „Nejprve vzniká studie, která ověří, zda je toto řešení vhodné. Její součástí je například nejen to, zda se v této oblasti zdržuje voda, aby mohl být rybník obnoven, ale je nutné také udělat biologická hodnocení, což je dlouhodobá záležitost prolínající se celým rokem. Musí být popsány zachycené druhy živočichů a rostlin. Teprve poté, co je studie vyhotovena, můžeme postupovat do dalších stupňů projektové dokumentace až k územnímu rozhodnutí. Při vydávání stavebního povolení musí být brán ohled i na popsané živočichy a rostliny. Poté čekáme, až bude projekt zařazen do rozpočtu města Plzně. Pak je na řadě prováděcí projekt, výběrové řízení a samotná realizace,“ vysvětlila Irena Tolarová.

„Obnovený rybník o rozloze jednoho hektaru bude důležitým krajinným prvkem, který pomůže zadržovat vodu v přírodě a zvyšovat biodiverzitu. Poskytne zázemí mnoha druhům obojživelníků. Na tento projekt chceme požádat o dotaci Ministerstvo životního prostředí České republiky. Naše organizace už má za sebou například úspěšnou revitalizaci Horního a Dolního kokotského rybníka a dotace na ně jsme z Operačního programu životního prostředí vždy dostali,“ připomněl Richard Havelka. **(haj)**

Cenu Hanuše Zápala získal architekt Jiří Zábrana

Plzeň se ohlédlá za současnou architekturou města a udělila Cenu Hanuše Zápala za období 2018–2021. Získal ji ateliér architekta Jiřího Zábrana za návrh bytového domu Otýlie Beníškové 20 v Plzni na Roudné (na snímku). O cenu usilovalo 15 staveb. Odborná porota se rozhodla udělit dvě mimořádná ocenění. Cenu poroty obdržel kolektiv ateliéru Projectstudio8 hned za dvě stavby – Družinu Újezd a Palubu Hamburk.

Foto: archiv organizátora soutěže

Plzeňští lvi mají nový výběh

Pokračování ze strany 1.

Lvi žerou dvakrát týdně

O prázdninách si nového výběhu užili jen tři lvi – nejstarší dvanáctiletý Mates a jeho dvouletí potomci Fazan a Farida. Během podzimu se k nim připojí samice Tamika a v květnu narozená tři mláďata.

„Lvy krmíme jen dvakrát v týdně. Chodí to tak i v přírodě – v jednu chvíli se hodně nažerou a pak tráví. Nejsou stavění na to, aby žrali každý den,“ uvedla zooložka Lenka Václavová. Dodala, že při krmení je dobře poznat hierarchie ve smečce. „Prostě je to všechno tatínkovo. Ti ostatní sežerou až to, co na ně zbyde, ale zbyde na ně vždycky. A když už jsou ke smečce připojena i malá kotata, tak tatínek přijde k masu, kus utrhne a hodí jim. Nikdo ve smečce netrpí hladem,“ prozradila. Základ lviho jídelníčku tvoří hovězí maso, dostávají ale také zvěřinu nebo skopové.

Pravidelně je kontrolován jejich zdravotní stav. Podle Lenky Václavové jsou všichni členové plzeňské lvi rodiny ve velmi dobré kondici a nic je netrápí. „Takže pravidelně kontrolujeme především jejich chrup, a to je docela snadné, protože umí na povel otevřít tlamu,“ řekla s úsměvem

a dodala, že pravidelné kontroly jsou podrobeny také jejich tlapy, neboť si občas strhnou dráp.

Historie odchovu lvů berberských v Plzni

Lvi byli v plzeňské zoo chováni už od 40. let minulého století. V roce 2002 byl otevřen rozsáhlý výběh a přijeli první dva skuteční lvi berberští. Samec Vilík z Olomouce a samice Zuoina přímo z Maroka. Rozmnožení se nezdařilo. Po čase dorazila samice Lekysha z Německa, ale ani v tomto případě se odchov nepodařil. Zestárlého Vilika v roce 2012 nahradil jeho pravnuček Mates, který také dorazil z Olomouce. V roce 2015 do Plzně z německého Hannoveru dorazily dvě dospělé samice Tamika a Neyla. Tamika a Mates se v roce 2016 stali rodiči samičky Amiry. O rok později porodila Neyla samečka Baqira. V roce 2018 se Tamice narodila trojčata Dabir, Deema a Damali a Neyle samička Luisa. Samec Fazan a samice Farida se Tamice narodili v roce 2020 a letos v květnu přivedla Tamika na svět trojčata. V Plzni nyní tedy jsou samec Mates, samice Tamika, dvouletí sourozenci Farida a Fazan a tři nově narozená lvičata. Ostatní lvi odchovaní v Plzni zamířili do evropských zoo. **(haj)**

Ceny Anděl už mají další držitele

Ocenění obětavé práce dobrovolníků a pracovníků v sociálních službách – to je galavečer Anděl 2022, který se na začátku léta konal v Městské besedě. Ocenění byli dobrovolníci a pracovníci v oblasti sociálních služeb. Hlavní cenu – Zlatého Anděla pro rok 2022 za profesionální a mimořádně lidský přístup a zejména za rozvoj podpůrné a paliativní ambulance a zprovoznění mobilní hospicové péče převzala ředitelka Hospice sv. Lazara Jiřina Helišková.

Ocenění Anděl 2022 získalo na 180 dobrovolníků, téměř čtyři desítky pracovníků v sociálních službách nominovaných mateřskými organizacemi pak převzaly titul Andělské ruce 2022. Cena Dobrá duše byla předána in memoriam pozostalým po Lence Metelákové Pekařové, sociální pracovníci a supervizoři dobrovolníků Mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM, zakladatelce organizace Arteda, která se zaměřovala na preventivní programy pro děti a mládež stojících na hraně zákona.

Autorem cen Dobré duše a Zlatý Anděl je umělecký kovář Títo Angyal. Hostem večera byla zpěvačka Petra Janů, vystoupilo Duo Vesna a Hradecké panenky.

Ředitelka Hospice sv. Lazara Jiřina Helišková (s květinami) převzala ocenění Zlatý Anděl 2022. Udílení těchto cen tradičně pořádá Odbor sociálních služeb Magistrátu města Plzně. Zdroj: archiv pořadatele

Plzeň podpoří Ústav péče o seniory Třemošná

Město Plzeň poskytne neinvestiční individuální dotaci z rozpočtu Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně ve výši půl milionu korun Ústavu péče o seniory Třemošná. Ten je provozovatelem registrované sociální služby domova se zvláštním režimem. Jeho cílovou skupinou jsou osoby s chronickým duševním onemocněním (klienti ve věku nad 50 let se sníženou mírou soběstačnosti v důsledku postižení Alzheimerovou chorobou, stařeckou nebo jinou demencí). Celková kapacita sociální služby je 50 lůžek. Sociální služba je v plném rozsahu součástí rozvojové sítě sociálních služeb Plzeňského kraje a jejími klienty jsou i Plzeňané.

Dej více Plzni propojí generace

Nádvoří Plzeňského Prazdroje se 6. a 15. září stane dějištěm festivalu Dej více Plzni. Kromě kulturního programu zaostřuje festival i na téma setkávání generací. Proto představí zajímavé projekty Mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM. Akci pořádá Nadační fond maléDivy. V úterý 6. září odpoledne odehraje v pivovaru Divadlo Spejbla a Hurvínka představení Hurvínka a nezvaný host. Večer se v pak Plzni poprvé představí ostravské duo Jiří Krhut a Štěpán Kozub s písničkami (nejen) z alba Prásknu bíčem. Čtvrteční večer 15. září bude patřit Marii Rottrové a dětskému pěveckému sboru Andělci.

Děti uprchlíků chodily na kurzy češtiny

Kurzy českého jazyka pro děti držitelů dočasné ochrany pořádalo během letních prázdnin město Plzeň. Prostřednictvím Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně realizovalo tři dvoutýdenní kurzy, které byly určeny dětem, jež se svými rodinami uprchly z vlasti kvůli ruské agresi vůči Ukrajině a jsou již zapsány do plzeňských

škol nebo se k dodatečným zápisům chystaly.

„Naši hlavní snahou bylo pomoci dětem, které přišly většinou jen se svými matkami či prarodiči do úplně cizího prostředí a pro něž je klíčové naučit se základy českého jazyka, a tím se lépe zařadit do běžných třídních kolektivů. Kurzy byly sestaveny tak, aby

svým obsahem odpovídaly potřebám ukrajinských dětí, které budou v Plzni absolvovat školní docházku a od září je čeká integrace do českého školského systému,“ uvedla vedoucí odboru sociálních služeb Alena Hynková. Češtinu se děti učily nejen teoretickou výukou, ale i praktickými cvičeními, hrami a doprovodnými činnostmi. Kurzů se zúčastnilo šest desítek dětí. Věnovaly se

jim odborné lektorky – Dita Macháčková ze Západočeské univerzity v Plzni, Petra Němcová ze společnosti ROA a Veronika Rožánková, lektorka češtiny pro cizince, se kterou odbor sociálních služeb spolupracuje i na jiných kurzech. V rámci intenzivního kurzu bylo zajištěno občerstvení a vše potřebné pro výuku, děti obdržely školní potřeby, sešity, pomůcky a další materiály. (red)

O syny pečuje sám, díky novému bydlení získal klid

Magistrát města Plzně – Odbor dostupného bydlení a sociálního začleňování ve spolupráci s Odborem bytovým vydaly v létě brožuru Příběhy úspěchů aneb Co se podařilo v bytové politice města Plzně za posledních 8 let. Kromě popisu uskutečněných bytových projektů přináší brožura i příběhy lidí, jimž město Plzeň pomohlo.

Pan Radim (63 let) je invalidní důchodce, otec samoživitel sedmipletých dvojčat. Matka se o syny od narození téměř nestará. Několikrát se léčila ze závislosti na alkoholu – při ukončení léčby se pokoušela o děti starat, ale vždy neúspěšně.

Radim má nemocné srdce, pobírá invalidní důchod prvního stupně a výživné na oba syny ve výši dva tisíce korun měsíčně. Hledá si práci na částečný úvazek, chtěl by pracovat v době, kdy jsou synové ve škole. Pracovníci odboru dostupného bydlení a sociálního začleňování s rodinou pracují – pomohli požádat o příspěvek na péči o oba syny, kteří mimo ADHD trpí také výraznou vadou řeči a mají oslabenou zrakovou a sluchovou percepci. Letos v lednu byli přeloženi do speciální základní školy a při výuce mají k dispozici osobní asistenty. Rodině s platbou počátečních nákladů spojených s novým bydlením pomohl Nadační fond Znesnáze21.

Proto byly obě děti od 18 měsíců svěřeny do výhradní péče Radima. Rodině chybělo stabilní bytové zázemí. Do června 2021 se celkem osmkrát stěhovala, a to z důvodů nedostatku příjmů, hyperaktivity synů, nevyhovujících podmínek nebo neprodloužení nájemní smlouvy na dobu určitou.

Město Plzeň nabídlo rodině stabilitu. Odbor dostupného bydlení a sociálního začleňování doporučil situaci této rodiny řešit přednostně, a tak získala byt o dispozici 2 + kk vyčleněný pro osoby pečující o dítě se specifickými potřebami.

Podle Radima je celá rodina v bytě spokojena. Má jistotu střechy nad hlavou pro sebe i své syny. Váží si pomoci, které se mu dostalo, a je rád, že na svou komplikovanou situaci není sám. (red)

Nová čtvrť v Zátíší je dokončena

Nová čtvrť v Zátíší bude slavnostně otevřena 9. září.

Foto: Martin Pecuch

Výstavba nové čtvrti v Plzni Zátíší je jedním z nejrozsáhlejších městských bytových projektů v České republice. Město Plzeň se v roce 2020 pustilo do výstavby osmnácti bytových domů se 179 byty za 427 milionů korun. Čtvrť, v níž by-

dlení nacházejí seniory, mladé rodiny, lidé s hendikepem a další osoby, jimž by mohla hrozit rezidenční segregace, bude slavnostně otevřena už 9. září.

Bytových projektů, jež pomáhají měnit osudy konkrétních lidí, má však

za sebou město Plzeň daleko více, například rekonstrukci pěti desítek bytů v Plachého ulici, výstavbu 16 bytů v domě zvláštního určení v ulici U Jam či přestavbu ubytovny v Plachého ulici na 14 bytů a další. (red)

Začínajících podnikatelů v Plzni přibývá

Startupům pomáhá město prostřednictvím řady zajímavých projektů

Už od nepaměti se říká, že člověk, aby dokázal prorazit, prostě musí mít ostré lokty. Jestli to někde platí dvojnásob, tak ve světě podnikání. Město Plzeň se proto rozhodlo investovat do podpory začínajících podnikatelů ve velkém. Věří totiž, že inovativní business posílí pozici západočeské metropole jako města technologického pokroku, vědy a výzkumu a Plzeňanům přinese kvalitní pracovní místa se skvělými podmínkami.

PINE aneb cesta k prosperitě

„Je to běh na dlouhou trať, v podstatě se nám po letech snažení podařilo dát dohromady, troufnu si říct, jedinečný ekosystém podpory technického vzdělávání a podnikání PINE neboli Plzeňský INovační Ekosystém. Ten pracuje už s dětmi v mateřské škole, kde nacházejí vztah k technice, později se jim věnujeme na úrovni kroužků, pak zajímavými akcemi a soutěžemi typu hackathony, startup weekendy, kde už zachytáváme talentované lidi s chutí podnikat a pomáháme jim s prvními kroky. A v dalších fázích jsou tu odborníci na to, jak vytvořit ze startupu fungující a udržitelný business. Je to o podpoře materiální, znalostní, vytvoření zázemí, vybudování sítě kontaktů a podobně. V tomto směru nabízíme zájemcům komplexní servis, přičemž si zakládáme na důvěře a dobrých vztazích,“ řekl Luděk Šantora, ředitel Správy informačních technologií (SIT) města Plzně a jednatel BIC Plzeň.

Ekosystém PINE je rozdělen do čtyř etap. Začíná rozvojem talentů, kdy se děti setkávají zábavnou formou s technikou, pokračuje přes preinkubaci, tedy fázi, v níž se mladí lidé profilují v jednotlivých oborech, začínají mít myšlenky na vlastní podnikání a zakládají startupy. Poté plyne navazující inkubaci samotné, kde dochází k růstu nadějných společností, aby v poslední etapě, akcelerační, bylo možné pracovat na rozvoji firmy v konkurenceschopný a stabilní podnik. „V ekosystému PINE je zapojena celá řada partnerů, a to nejen z řad městských organizací. Naším cílem je vytvořit v Plzni prostředí plné příležitostí, které bude motivovat talentované lidi, aby neodcházel do

SIT města Plzně ve svém programu PINE buduje vztah dětí k technice. Organizuje pro ně zajímavé kroužky i akce a neopouští je ani v pozdějším věku, mladým lidem pomáhá s jejich startupy.

Foto: archiv SIT města Plzně

větších měst – hlavně Prahy. Máme potenciál to dokázat, výsledky budou samozřejmě vidět v horizontu let, ale už nyní jsou patrné dílčí úspěchy, z nichž máme velkou radost,“ dodal Luděk Šantora.

SIT Port – přístav v rozbourěných podnikatelských vodách

Podle Tomáše Cholinského, ředitele úseku SIT Port, je většinou nejtěžší první krok. „U nás v SIT Portu pracujeme s komunitou mladých lidí ve věku 16 plus, takže jsme ve druhé etapě ekosystému PINE, s námi se setkávají ti, v nichž roste touha vybudovat svůj projekt a mají před sebou onen pomyslný skok do vody. K němu je třeba odvaha a pak houževnatost – vydržet plavat v businessových vodách.

Naším úkolem je podpořit každého, kdo má v sobě potenciál a chuť něco dokázat, snažíme se být přístav, pevný bod, kde je možné zakotvit,“ vysvětlil Tomáš Cholinský a upřesnil, co vše SIT Port nabízí.

SIT Port Garage v Cukrovarské 20 v Plzni znamená zázemí a moderní technologie v jednom – poskytuje vybavení pro kutily, hardware i data. K dispozici jsou například pájecí pec, laboratorní zdroj, ultrazvuková čistička, digitální osciloskopy, 3D tiskárny, CNC, osazovací automat na DPS, mikroskopy, pákové stolní nůžky, kompresor, ponky se svěraky, nejrůznější vrtačky, brusky nebo ruční nářadí. „Členové SIT Port komunity mohou do garáže vyrazit po předchozí domluvě kdykoliv, a to úplně zdarma. Samozřejmě rádi poradíme s tím, jak s vy-

bavením garáže pracovat, případně poradíme s realizací projektu, který je k nám přivedl,“ ubezpečila projektová manažerka SIT Portu Hana Kubičková. Kromě toho je k dispozici také sdílený pracovní prostor, tedy coworking, FPV aréna pro létání s drony, studio pro natáčení videí nebo podcastů, sál a případně i venkovní prostory pro pořádání akcí.

Workshopy a poradenství

„Ke každému přistupujeme individuálně a nasloucháme potřebám komunity, proto organizujeme celou řadu workshopů, na kterých se lidé mohou vzdělávat v oblastech souvisejících s podnikáním – jde například o právo, účetnictví, marketing, komunikaci, sociální síť, cenotvorbu

a podobně,“ vysvětlila projektová manažerka SIT Portu Tereza Nová. Pokud má někdo problém, který potřebuje komplexnější řešení, je možné se domluvit i na individuálním poradenství. Workshopy vedou zaměstnanci SIT Portu a externí odborníci z praxe, kteří svému oboru rozumí a zároveň dokáží předat informace srozumitelně a atraktivní formou.

Akce

SIT Port organizuje ročně na šest desítek nejrůznějších akcí. Mezi oblíbené patří hackathony, intenzivní programátorské maratony, při nichž se setkávají IT odborníci a další aktéři, aby dokázali v rekordním čase posunout zajímavé projekty kupředu. V pravidelné nabídce nechybí ani startup weekendy, tedy 54 hodin trvající setkání a současně příležitost pro rozjezd podnikání bez ohledu na to, jestli se jedná o produkt, službu nebo technologickou novinku. V kalendáři akcí lze najít také soutěže o zajímavé ceny, projekty s mezinárodním přesahem, letní příměstské tábory pro mladé vědátoři nebo velké festivaly pro veřejnost.

Výzvy

Součástí plánu na růst startupové komunity je právě i jejich zapojení do života v západočeské metropoli. V SIT Portu k tomu slouží projekt Výzvy. Město a jednotlivé městské organizace vypisují projekty, které potřebují vyřešit. A právě začínající podnikatelé se mohou pokusit navrhnout řešení a získat tak kromě finanční odměny cenou referenci. „Na úrovni studentů ve věku 16 plus jde většinou o nejrůznější aplikace, se kterými si i přes svůj věk dokáží poradit stejně dobře jako zavedené firmy. Na tomto velmi dobře vidíme, že někdy opravdu stačí dát jen příležitost, a člověk se nestačí divit potenciálu, který v lidech dřímá,“ uvedl Tomáš Cholinský.

Niže na této stránce představujeme některé členy komunity SIT Port, kteří viděli šanci, sebrali odvahu a vykročili do světa podnikání tou správnou nohou.

NEXTDROP pomáhá při nedostatku vody, třeba v zoo

Sucho – palčivé téma, které jsou v posledních letech nuceni řešit úplně všichni. Nedostatek vody začíná být vážným problémem, startup NEXTDROP proto spojil několik lidí, kteří mají touhu přispět svým řešením k udržitelnějšímu a bezpečnějšímu nakládání s ní. „Vyvinuli jsme proto modulární systém řídicí jednotky - HW/SW, která reguluje a monitoruje tok vody, a to podle potřeb daného systému. Jsme společnost, která navrhuje řešení na míru

pro zákazníka a řeší tak specifický problém, což nám umožňuje právě náš modulární systém a technologické know-how. Naše řídicí jednotky jsou aplikovatelné všude, kde je akutní potřeba šetrně nakládat s vodou, ale také tam, kde je nutno zaměřit se na bezpečnost. Instalaci naší technologie jsme také schopni odhalit úniky vody ve vodovodních systémech a plnit zde také funkci bezpečnostního prvku,“ popsala jednatelka společnosti Pavla Stuhl.

„V Plzni pomáhá řešení vyvinuté firmou NEXTDROP například v Zoologické a botanické zahradě města Plzně,“ dodala a vysvětlila princip fungování u expozice Mediterraneo. „Cílem instalace byla optimalizace nakládání s dešťovou vodou a především jeho efektivní kombinace s vodou z vrtu, který je v letních měsících nedostatečným zdrojem pro závlahu expozice. Dešťová voda je primárně sbírána

JALUD EMBEDDED odhalí nebezpečí

Kdo by se ve svém městě, svém domově nechtěl cítit v bezpečí. Každý nástroj na zajištění bezpečnosti se počítá. Inovativní startup JALUD EMBEDDED povýšil kamerový systém na nový level. „Jednoduše řečeno přidáváme ke stávajícímu kamerovému systému, tedy zraku, další smysl – sluch. U vážných událostí hrají roli vteřiny, a proto jsme vyvinuli řešení pro detekci zajímavých zvuků. Naše zařízení zkracuje

né poplachu a dát bezpečnostním sborům prostor zaměřit se tam, kde je to třeba“ popsala zaměření firmy její ředitel Lukáš Svoboda.

Tento startup rychle překročil hranice České republiky, kromě západočeské metropole využívají inovativní nadstavbu ke kamerovému systému města po celém světě – například Amsterdam, Sao Paulo, Barra Velha nebo New Mexico. „Pro upřesnění je třeba uvést, že pokud jde o ‚poslech‘, audioanalytika pouze detekuje a identifikuje určité akustické vzorce zvuku přímo na samotném zařízení, operátorovi následně zaslá pouze informace o tom, jaké události došlo, a to vše v reálném čase. To je důležité rozlišení, protože soukromí je jednou z věcí, kterou je třeba v maximální možné míře respektovat,“ doplnil Lukáš Svoboda.

Mladých lidí, kteří vykročili do světa podnikání tou správnou nohou, je u nás v Plzni ale mnohem víc, proto už v příštím vydání Radničních listů budeme pokračovat a představíme čtenářům další úspěšné členy startupové SIT Port komunity. Více informací o jednotlivých aktivitách je na www.sitport.cz nebo na sociálních sítích. POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ

ze střešky, odkud je odváděna do záchytné nádrže. Díky instalaci našeho zařízení došlo k automatizaci dopouštění nádrže z vrtu v závislosti na dostupnosti dešťové vody. Je tak zajištěn stálý zdroj vody z nádrže s maximálním důrazem na využití vody dešťové. Instalovaný systém zde také plní funkci bezpečnostní a v případě poruchy ventilu upozorní na úniky vody.“

nahlášení nebezpečné události složkám integrovaného záchranného systému ze zhruba 7 minut na pouhých 5 sekund. Hlídáme tak dopravní nehody, panický křik v ulicích, rozbité výlohy, topící se lidi na plážích, výbuchy, v některých zemích s vyšší kriminalitou jde také o včasnou detekci střelby a podobně. Díky našemu systému se daří také minimalizovat faleš-

Město mění dopravní situaci u škol

Zatímco dříve bylo běžné, že děti už v první třídě chodily do školy samy, nyní převažuje, hlavně u žáků prvního stupně základních škol, doprava takzvaným mamataxi, tedy autem s rodičem. Trend, na který nebyly školy stavěny, chce město Plzeň změnit třeba tím, že před školami vytváří prostředí příznivé pro pěší a cyklisty a omezuje do něj vjezd aut.

„Naším cílem je vytvářet podmínky pro bezpečné cesty do školy pěšky, na kole či koloběžce nebo s využitím MHD a eliminovat tím ranní zácpy aut u škol,“ řekl vedoucí Úseku veřejné dopravy a cyklo-dopravy Správy veřejného statku města Plzně Jan Hakl. Jak se ukazuje, cílovou skupinou nejsou jen žáci, ale hlavně jejich rodiče, kteří mají obavy o bezpečnost svých dětí. Mnohdy ale bez toho, že by si s nimi cestu do školy prošli pěšky nebo projeli právě v MHD. Právě osobní zkušenost může odhalit místa, která nejsou dostatečně bezpečná. A může jít třeba jen o nedostatečné rozhledové podmínky při přecházení komunikace.

Město Plzeň vytváří u svých škol prostředí příznivé pro cyklo dopravu i pěší.

Ilustrační foto: Shutterstock

Proč nevozit děti autem do školy

- Děti na zadním sedadle dýchají až 12x horší vzduch než venku!
- Asi 80 procent dětí nemá dostatek přirozeného pohybu, až 27 procent dětí stráví u PC více než 2 hodiny denně.
- Koncentrace škodlivých látek v ovzduší bývá v místech zastavujících mamataxi u školy nejvyšší!
- Až 10 000 lidí zemře v ČR na následky znečištěného ovzduší.

Zdroj: www.cistoustopou.cz

Auta u škol znamenají horší vzduch pro děti

Důležité je vnímat i kvalitu životního prostředí v okolí škol. Například je spočítáno, že auta rodičů během 15 minut spotřebují kyslík ze vzduchu v celém prostoru před 25. ZŠ ve Chválenické ulici do výše jednoho metru. Tím, že vozí děti auty do školy, mnohdy způsobují, že se nadýchají více škodlivin, než kdyby jely po cyklostezce.

Některé školy tak začaly příjezd až ke školní budově během ranní špičky omezovat. V Plzni se tak poprvé stalo v asi sto metrech dlouhém zálivu Komenského ulice pod 31. ZŠ. Od 1. června tam auta ráno mezi 7. a 8. hodinou již nesmějí zajíždět. Opatření má zajistit lepší bezpečnost dětí, které se zde často musely proplétat mezi auty,

mnohdy i couvajících. Město plánuje, že podobných úseků školních ulic, kam ráno auta nesmějí, bude přibývat - aktuálně se takovému opatření připravuje pro ZŠ a MŠ Plzeň-Božkov ve Vřesinské ulici.

Základem problému je nevyužívání spádové školy. To pak vyvolává nároky na zvýšenou kapacitu MHD během krátké ranní špičky, pro niž je třeba mít zajištěné vozy i řidiče. Stává se, že se kvůli vozidlům mamataxi zpožďují školní spoje MHD natolik, že je děti přestávají využívat a hledají jiná, horší řešení.

Budování K+R (z anglického Kiss and Ride, tedy polib a jed) parkovišť před školami je v tomto případě spíše hašením požáru, který před školou vzniká s rostoucím používáním aut, a nutno přiznat, že pokulhávající funkčnost

těchto parkovišť je závislá na ochotě řidičů dodržovat jejich pravidla. Stejně tak je velkým problémem i dodržování dalších povinností silničního zákona. Stává se totiž, že řidiči poruší najednou i několik paragrafů a omezí tak průjezdnost kolem škol.

Vytvoření 14 parkovacích stání K+R, která vznikla před 28. ZŠ v Doubravce, bylo doprovázeno i dalšími dopravními opatřeními. V Rodinné ulici, která je nyní jen jednosměrná, je umožněn příjezd cyklistům i koloběžkářům po stezce také v opačném směru. Provoz v sousedních ulicích byl též zjednosměrněn, což zlepšilo bezpečnost hlavně při přecházení komunikací. Nová parkovací místa K+R se budují také před 87. MŠ v Komenského ulici na Lochotíně.

Cyklostojaňy pro školáky

Město Plzeň během letních prázdnin také dokončilo úpravy před 21. ZŠ Plzeň na Slovanech. Prostor, který tvoří malé náměstíčko mezi školou a Slovanskou alejí, se teď mnohem více zazelená. Vedle stromové aleje tu je i zelené keřové bludiště a další prvky umožňující dětem volnočasové aktivity. Ostatně, žáci školy se aktivně podíleli na jeho proměně již ve fázi projektu.

Správa veřejného statku města Plzně také nechala vyrobit na dvě stovky nových cyklostojaňů a postupně je rozmisťuje po městě. Část z nich bude i u škol, nicméně za nejlepší způsob zajištění parkování kol a dalších vozítek žáků se považuje společná kolárna v rámci areálu školy. (red)

Sportmanie opět lákala k pohybu

Hned první den konání Sportmanie Plzeň zaplnily areál Škoda sport parku na Slovanech tisíce lidí. Akce trvala do 27. srpna. Konala se již posedmé. Sportmanie Plzeň každoročně nabízí návštěvníkům možnost vyzkoušet si na vlastní kůži a pod odborným dohledem trenérů a členů klubů nejrůznější druhy sportů a také setkání s osobnostmi z oblasti sportu.

Foto: Zdeněk Vaiz

Park za Plazou je už opravený

Více než 46 milionů korun stála revitalizace parku za OC Plaza Plzeň, kterou zajišťovala Správa veřejného statku města Plzně. V centrální části parku vznikla multifunkční zpevněná plocha s osvětlovací sestavou, plochu parku lemují okružní mlatová cesta pro pěší, ze které lze po schodech dojít až k řece, a uprostřed je asfaltový okruh pro in-line bruslaře. Nechybí ani herní prvky pro děti.

Foto: Martin Pecuch

Roudenský sběrač je hotový

Vodárna Plzeň dokončila rekonstrukci a zvětšení kapacity Roudenského kanalizačního sběrače o délce 412 metrů za téměř 100 milionů korun bez DPH. Společně s dokončenou retenční nádrží Vinice umožní v budoucnu odvodnění severozápadního okruhu, napojení odpadních vod na kanalizační systém v oblasti ulice Na Chmelnicích a zároveň je připraven na napojení odkanalizování dostavby Fakultní nemocnice Plzeň na Lochotíně.

Září s univerzitou

Západočeská univerzita v Plzni zve veřejnost na řadu svých akcí. V kampusu na Borských polích 6. září svá křídla rozvine „sluneční motýl“ – obytné vozidlo na solární energii, jehož tvůrci ze Švýcarska s ním podnikají cestu kolem světa. Už tradiční je přehlídka vědeckých her a pokusů Den vědy a techniky, jež se uskuteční v pátek 9. září na náměstí Republiky. Odborná i laická veřejnost může navštívit také Jaderné dny 14. a 15. září. A 30. září se ZČU připojí k Nocí vědců.

Plzeň reguluje parkování, rozšiřuje placené zóny

Od 5. září letošního roku bude rozšířena parkovací zóna C západně od Klatovské třídy, která zahrnuje území mezi ulicemi Přemyslova, Kotkova, Tylova a Puškinoва. Základní sazba je 20 korun za hodinu, rezident za parkovací kartu zaplatí

700 korun za rok. Důvodem přerazení některých ulic do zóny C je velké vytížení parkovacích stání, a tedy snaha o regulaci parkování a zajištění většího množství parkovacích stání hlavně pro rezidenty. Dále bude do placených zón zahrnuto

parkoviště u bývalého Prioru v Ukrajinské ulici.

O měsíc dříve 1. srpna došlo také k rozšíření zóny placeného stání Petrohrad na Slovanech na území mezi ulicemi Lobežská, Železniční, Slovanská a Plzeňská,

resp. Táborská. Parkovací lístek lze zakoupit nejen v automatu, ale i pomocí mobilní aplikace **Park Simply Plzeň**. Parkovací karty lze pořídit přes e-shop na www.parkingplzen.cz, kde jsou i další informace o parkování v Plzni. (red)

Finále Plzeň slaví půlkuřatiny

Konec září patří v západočeské metropoli tomu nejlepšímu z filmové, seriálové i internetové tvorby

České filmy, dokumenty, televizní a internetové seriály, krátké a studentské snímky. To všechno nabídne od 23. do 28. září již 35. ročník filmového festivalu **Finále Plzeň**. Během pěti dní lze zhlédnout největší trháky uplynulého roku, žhavé novinky, které teprve premiéra čeká, i snímky, které rychle prolétly kiny, ale určitě stojí za vidění.

Kromě ryze českých snímků jsou na programu i nejzajímavější filmy z Německa a Maďarska a zahraniční projekty, na kterých se podíleli čeští tvůrci. S bohatým programem pohádek si na své přijdou i děti.

Všechny filmy navíc budou k vidění za téměř symbolické vstupné 100 korun za projekci, děti do 6 let bez samostatného sedadla mají vstup zdarma, případně lze využít výhodnou víkendovou akreditaci za 500 nebo celofestivalovou za 800 korun. Předprodej začne 9. září v 9 hodin na www.festivalfinale.cz, kde zájemci najdou i další informace a kompletní program.

Tradičně se fanoušci **Finále Plzeň** mohou těšit na diskuzi s tvůrci, autorská čtení, koncerty a večírky. Navíc se před Měšťanskou besedou, kde se **Finále Plzeň** tradičně odehrává, o víkendu 23. a 24. září koná i Festival vína. (red)

Velká premiéra je jednou z filmových novinek, které budou v září uvedeny na festivalu **Finále Plzeň**. Ve snímku hrají také Miroslav Krobot a Jenová Boková. Foto: archiv festivalu **Finále Plzeň**

Výtvarníci opět zvou do svých ateliérů

V sobotu a neděli 24. a 25. září se koná už 7. ročník svátku tvořivosti. O víkendu otevřených ateliérů se v Plzni i jejím okolí budou široké veřejnosti věnovat výtvarníci ve svých ateliérech, galeristé otevřou zdarma dveře výstavních síní, výtvarné školy připraví ukázky prací a workshopy. I na dalších místech se bude tvořit, hrát a poznávat umění

z různých stran. Pro návštěvníky je to příležitost poznat osobně umělce, seznámit se s výtvarnými technikami a třeba i zkusit sami tvořit, například v Papírně na Slovanech.

Na některé tvůrčí workshopy s umělci je třeba si předem rezervovat místo na www.otevreneATELIERY.cz, kde zájemci najdou další podrobné informace.

Pokračuje varhanní festival

Letos na jaře se uskutečnil již patnáctý ročník Plzeňského varhanního festivalu a sklídil pozitivní ohlasy. Pořadatelé proto připravili zářijové pokračování.

V pondělí 5. září v 19 hodin se v kostele Korandova sboru ČCE na Anglické

kém nábřeží představí mladý slovenský varhaník **Martin Bako**. O dva týdny později 19. září v 19 hodin se v kostele Západního sboru ČCE v Němejcově ulici lze těšit na varhanní improvizace v podání profesora varhanní hry **Markuse Rupprechta** z Německa.

Plzeňská filharmonie pozvala hvězdné hosty

Svou novou koncertní sezonu otevře **Plzeňská filharmonie** v **Měšťanské besedě** ve čtvrtek 22. září. Zahajovací koncert bude dirigovat **Chuhej Iwasaki**, její šéf-dirigent, který se podílel i na celé **dramaturgii a uspořádání koncertních řad**.

Klasické řady **Diamant** a **Platina** nabídnou posluchačům celou plejádu vynikajících sólistů, světových autorů i zajímavých koncertů. Hned na tom zahajovacím se představí cyklem písní **Chlapcův kouzelný roh** Gustava Mahlera nizozemský barytonista **Thomas Oliemans**. Z dalších pěveckých osobností nebudou chybět **Yukiko Kinjo**, **Karolína Janů**, **Václava Krejčí Housková**, **Roman Janál**, **Alžběta Poláčková** nebo **Josef Moravec**, dále klavíristé **Igor Ardašev** a **Frank Braley**, houslisté **Jan Mráček** a **Mayumi Kanagawa**, violoncellistky **Camille Thomas** a **Senja Rummukainen**, akordeonistka **Markéta**

Laštovičková i klarinetista a vítěz soutěže **Pražské jaro 2022 Lillian Lefebvre**.

Rezidenčním sólistou této koncertní sezony je pianista **Igor Ardašev**, který vystoupí jak s Plzeňskou filharmonií, tak v rámci **Kruhu přátel hudby** či festivalu **Smetanovské dny**.

Kromě klasických abonentních řad je v programu i letos řada **Crossoverová**. Ta nabídne například koncert **Pohádkové Vánoce & Plzeňská filharmonie**, na němž zazní hudba **Karla Svobody**, **Johna Williamse**, **Tomáše Illeho** a **Luboše Fišera**. Stejně jako v minulých sezonách je pro dětské publikum připravena řada **Duha**. V nové sezoně bude Plzeňská filharmonie i nadále pokračovat v podpoře dětských projektů – **Dětským klubem Filharmoniček pro nejmenší** a pro starší nadané děti **Muzikantskou nadějí**. Chybět nebudou ani veřejné generální zkoušky pro mateřské, základní, střední školy a gymnázia. (red)

Pouliční umělci už jsou v ulicích

Již tradiční plzeňská přehlídka plná muzikantů, akrobatů a dalších uměleckých profesí **Pilsen Busking Fest** se koná od 1. do 4. září. Hlavním místem dění je náměstí Republiky, kde vyrostly čtyři zóny se živým programem a také informační stan, prodejní stánky a kreativní zóny. Pouliční umělci obsadili také sadový okruh a přilehlé ulice včetně prostoru **U Branky**. Podrobné informace jsou uvedeny na www.buskingfest.cz.

Festival Jakuba Jana Ryby zavítá i do Plzně

Už po páté se koná **Festival Jakuba Jana Ryby**. Letos nabízí pohled na **Rybovo** pestré symfonické, komorní, vokálně-instrumentální a duchovní dílo v souvislostech odkazu **Johanna Sebastiana Bacha** a v kontextu hudby autorů 19. až 21. století. Hlavním festivalovým městem je **Rožmitál pod Třemšínem**, kde **Ryba** působil a také zemřel. Koncerty se konají také v **Rybově rodišti v Přesticích**, dále pak v **Břežnici**, **Mníšku pod Brdy** i v **rodišti Rybových předků v Nepomuku** a také v **Plzni**. V úterý 20. září uvede v **Domě hudby plzeňské Sedláčkovy kvarteto Rybův Smyčcový kvartet** a **moll** a také díla **Bachova**, **Mozartova**, **Kubelíkova** a **Veitova**.

Polsko je v Plzni

Polsko je země sice sousední, ale pro Plzeňany vlastně dosti vzdálená. Nyní se jim opět trochu přiblíží, a to díky volnému cyklu polských kulturních akcí s názvem **PL in PLZNE**, který pořádá **Polský institut v Praze** ve spolupráci s místními partnery a za podpory města **Plzně**. Různorodý program zahrnuje koncerty – už v srpnu vystoupilo v **Plzni** duo **Coals** a seskupení **Karaimská hudební**. Do 12. září je v prostoru **U Zvonu** k vidění venkovní výstava **ukrajinské naivní malířky Marie Prymačenko**, jejíž obrazy pomáhaly zachránit polské kulturní instituce, a poté ji na náměstí **Republiky** vystřídá výstava **K Baltu!** plná turistických tipů, která potrvá do 26. září. V **Měšťanské besedě** **Filmový klub** uvádí polské filmy, projekce **klubu** beseda o současné polské kinematografii. Více na www.institutpolski.pl/praha.

Divadlo bratří Formanů zavítá do Měšťanské besedy

Měšťanská beseda zve na „**babí léto**“, které bude ve znamení **legendární varietní show Obludárium Divadla bratří Formanů**. Vstupenky jsou v prodeji na www.mestanskabeseda.cz.

Na konci srpna na zahradě **Měšťanské besedy** vyrostl speciální stan, v němž se předvádějí obludy. Po letech se do **Plzně** vrátilo **legendární představení Divadla bratří Formanů Obludárium**. Premiéru mělo v roce 2007 a od té doby má na svém kontě více než tisíc repríz po celé Evropě i ve světě a také prestižní divadelní **Cenu Alfréda Radoka**. „Představení je volným sledem rozmanitých čísel a drobných příběhů, které díky netradičnímu prostředí

Obludárium Divadla bratří Formanů zavítá do **Plzně** na dva zářijové týdny.

Foto: archiv **Měšťanské besedy**

a kabaretní atmosféře připomínají časy **potulných komediantů**, **kočovných cirkusů**, **němých grotesek** a **nočních šantánů**. Diváci uvidí **silného divokého muže**, **vousatou zpěvačku**, **mořskou pannu**, **krasojezdkyňu** či **tři české velké hlavy** – to vše za doprovodu **kapely**,“ přiblížila inscenaci **Obludárium Ivana Hušáková** z **Měšťanské besedy**. **Obludárium** je na programu od 31. srpna do 14. září vždy od 19:30 hodin.

Divadlo bratří Formanů zve v **Plzni** na své představení i **nejmenší diváky**. V **neděli 11. září** od 13 hodin uvede v **Měšťanské besedě** **Aladina**, jemuž vládne atmosféra světa putujících **nomádů**, **moudrých vezírů**, **tajuplných zahrad** a **paláců**.

Kam se vypravit? Ukáže ITEP

Turistické informace z různých koutů **Česka** i **světa**, **mapy** a **brožury**, **inspirativní přednášky** nejen o cestování, **velkou expozici** **poutních stezek**, **zajímavé hosty**, **interaktivní zábavu** pro děti a **bohatý doprovodný program** nabídne veletrh **cestovního ruchu ITEP** ve sportovní hale **TJ Lokomotiva Plzeň** na **Slovanech**. Festival pořádá pravidelně **Plzeňský kraj**. Letos se koná v termínu **15. – 17. září**.

Festival DIVADLO je jubilejní

Mezinárodní festival DIVADLO letos oslaví 30. výročí. Ke kulatému jubileu připravil od 14. do 21. září program se zahraničními inscenacemi z Kanady, Švýcarska, Litvy, Maďarska, Slovenska i výběr toho nejlepšího z domácích jevišť.

„Jsem rád, že festival Divadlo slaví 30. narozeniny v plné síle s výjimečným programem. Nechceme ale toto výročí slavít vzpomínkami na minulé úspěchy. Naopak, přivádíme do Plzně aktuální novátorské inscenace jak velkých režisérských osobností – Roberta Lepage, Christopa Marthala nebo Viktora Bodó, tak i mladých tvůrců,“ zdůraznil ředitel festivalu Jan Burian.

K největším lákadlům letošního ročníku patří první tuzemské uvedení inscenace světoznámého kanadského divadelního a filmového režiséra, dramatika, herce a divadelního vizionáře **Roberta Lepage**, který přijede s vlastním sólovým představením **887**. Švýcarské divadlo Théâtre Vidy-Lausanne nabídne inscenaci **Ani poněti** proslulého režiséra Christopa Marthala. Litevská scéna Valskybinis Jaunimo Teatras (Státní divadlo mladých), uvede adaptaci slavného textu Ödöna von Horvátha **Povídky z Vídeňského lesa** režisérky Yany Ross o počátcích nacismu v Rakousku.

Nada Konvalinková a Jan Hájek v inscenaci *Kočka na rozpálené plechové střeše*.

Foto: Pavel Nesvadba

Bizarní, temnou, hororovou a kontroverzní inscenaci **Shaxpearova myčka na ulici Kertész**, současnou adaptaci Romea a Julie v režii Viktora Bodó, se v Plzni představí budapeštské divadlo Örkény István Színház. Vtipné zamyšlení nad kulturním fenoménem, jakým je rock, přiveze v inscenaci **Než přijdou Stouni...** v režii Matúše Bachynce Slovenské národní divadlo.

„V rámci tuzemského programu představíme velkou žánrovou šíři – od divácky tradičních inscenací až po experimenty či alternativní produkce,“ uvedl dramaturg festivalu Jan Kerbr. Plzeňští diváci tak uvidí například pražské **Dejvické divadlo** (Každý má svou pravdu), **Divadlo v Dlouhé** (Konec rudého člověka), **Divadlo Na zábradlí** (Zdeněk Adamec + Sebeobviňování), **Činoherní klub** (Kočka na rozpálené plechové střeše).

Hlavní program tradičně doplní sekce **Johan uvádí** v prostoru Moving Station, která letos nabídne dvě výrazné koprodukce *Za/tím neviditelná žena* souboru Ufftenživot a *Trojánky* režiséra Jakuba Čermáka, jenž dal dohromady tým ukrajinských umělků. Konat se budou také bezplatná představení pod širým nebem, výstavy a diskuse. Více informací na www.festivaldivadlo.cz. (red)

Simona a Garfunkela připomene Beseda

Příběh slavné folkrockové dvojice připomene ve středu **5. října** od 20 hodin ve Velkém sále Měšťanské besedy **The Simon & Garfunkel Story**. Úspěšné představení z londýnského West Endu už viděly statisíce diváků ve více než 50 zemích světa. Teď se poprvé objeví také v České republice. Hudba a dobové projekce v něm vypráví příběh o dvou spolužácích i jejich cestě k neuvěřitelným úspěchům. V doprovodu tříčlenné kapely vystupují mladí zpěváci Adam Dickinson jako Paul Simon a Cameron Potts jako Art Garfunkel.

Opět přibudou kameny zmizelých

Tři desítky Stolpersteine neboli kamenů zmizelých přibudou v září v ulicích Plzně. Kameny zmizelých jsou dlažební kostky s mosazným povrchem a se jmény obětí holokaustu, vsazené jsou do chodníku před domy, kde tyto lidé žili před transportem do koncentračních táborů. V Plzni jsou pokládány od roku 2012 a už jich je téměř osm desítek. Další třicet bude položeno letos. Slavnostní zahájení se koná ve středu 7. září v 10 hodin ve Veleslavínově 23, kde žila rodina Goldscheiderových.

Svět knihy pozve děti

Do areálu DEPO2015 se v pátek 23. září vrátí festival Svět knihy v Plzni. Konat se bude od 9 do 19 hodin a zaměří se především na rodiny s dětmi. Organizátoři připravují program, který zahrne autorská čtení, besedy, workshopy, divadelní představení i soutěže. Snahou je podpořit čtenářství a zájem o literaturu. Dopolední program bude určen především školám, odpolední rodinám s dětmi.

Alfa hostuje v Japonsku a připravuje tři premiéry

Na cestu po Japonsku dlouhou devět týdnů se 30. července vydali členové Divadla ALFA. Procestují tuto zemi téměř celou, odehrají na čtyři desítky představení, zúčastní se několika významných japonských festivalů a zrealizují několik workshopů.

Na své doposud nejdelší zahraniční turné se Alfa vypravila s inscenací režiséra Tomáše Dvořáka **Pozor, Zorro!**, kterou nastudovala v japonštině. Součástí turné po mnoha japonských městech včetně Takasaki – partnerského města Plzně – je také prezentace na Velvyslanectví České republiky v Tokiu nebo účast na významných japonských festivalech. Rozsahem i prestiží je současné japonské turné největší v historii Divadla ALFA a je také jedním z nejrozsáhlejších zahraničních hostování na poli českého loutkového divadla vůbec. Alfa svými aktivitami dokazuje, že stojí na špičce světové loutkářské scény a významně prezentuje plzeňskou i českou kulturu po celém světě. Turné se koná v době divadelních prázdnin. Od října Alfa pozve do svého hlediště malé i velké diváky.

S inscenací *Pozor, Zorro!* vyrazilo plzeňské Divadlo ALFA na devítitýdenní cestu po Japonsku. Foto: J. Ptáček

V nové sezoně 2022/23 plánuje několik premiér. Ta první říjnová je připravována v mezinárodní spolupráci a budou během ní uvedeny dvě inscenace **SNOWBall** a **The Simulator**.

Pak bude na řadě klasická pohádka **O zlaté rybce**, její inscenování připravuje dramaturgyně Petra Kosová a umělecký šéf Alfy Tomsa Legierski. Poslední premiérou nadcházející sezony bude uvedení **Supermaňášků**, které napsal Vítek Peřina a režíruje je Tomáš Dvořák. (red)

Haydnovy hudební slavnosti jsou třicáté

Haydnovy hudební slavnosti jsou nejstarším festivalem tzv. staré hudby v České republice. Byl založen v roce 1993 jako připomínka prvního profesionálního angažmá Josepha Haydna na zámku v Dolní Lukavici v kapele hrabat **Morziňů**. Za třicet let své existence rozšířil pole své působnosti z původně úzce vymezeného regionu na celé jižní Plzeňsko i na město Plzeň.

Do Plzně festival v době svého trvání od 9. září do 12. října zavítá celkem pětkrát. V sobotu 10. září v **katedrále sv. Bartoloměje** vystoupí Kolegium pro duchovní hudbu Klatovy – Consortium musicum vedené dirigentem Vítem Aschenbrennerem s velkolepou kompozicí *Missa Sancti Henrici* z roku 1696 od česko-rakouského barokního skladatele Heinricha Ignaze Franze Bibera (1644–1704). V pátek 16. září v **kostele sv. Petra a Pavla v Liticích** koncertuje NeoKlasik orchestr s dirigentem Václavem Dlaskem, uvedou díla Mozarta a Haydna a také francouzského skladatele Jeana Françaixe, od jehož narození letos uplyne 110 let a který sám sebe považoval za Haydnova nástupce.

Ve čtvrtek 22. září je v plzeňském **Domě hudby** na programu vystoupení Zeli-Potkan Orchestra, pod vedením dirigenta Václava Benjamina Špirala uvede soudobou hudbu skladatelů Karla Pexidra, Pavla Samieca a V. B. Špirala. V neděli 25. září v **lobkowiczském zámku** v Křimicích koncertuje Concerto Aventino. Pod taktovkou dirigenta Jakuba Kydlíčka zazní hudba skladatelů Fuxe, Speera, Jacoba a Pogliettiho.

V **katedrále sv. Bartoloměje** se ve středu 12. října uskuteční závěrečný koncert letošního ročníku Haydnových hudebních slavností. Účinkují Yukiko Kinjo (soprán), Jana Piorecká (alt), Tomáš Kořínek (tenor), Jiří Hájek (baryton), Kühnův smíšený sbor se sbormistrem Jaroslavem Brychem a Plzeňská filharmonie pod vedením dirigenta Jiřího Štrunce. Uvedou Haydnova díla *Symfonie č. 3 G dur* a *Missa in Angustiis*.

Haydnovy hudební slavnosti zahájí 9. září koncert v Dolní Lukavici, zavítají také do Nebílov, Štěnovic, Chotěšova, Letín, Blovic, na zámeček Kozel, do Příchovic a Řenčí. Více najdete na webu www.haydn-festival.eu. (haj)

DJKT zve na divácké hity, novou sezonu zahájí Průvod Vendelín

Divadlo J. K. Tyla (DJKT) chystá v sezoně 2022/23 celkem 11 nových inscenací, 3 obnovené premiéry oblíbených pohádek a návrat dvou divácky populárních titulů. Symbolicky ji 6. září otevře **Průvod Vendelín**.

První premiérou sezony bude oblíbený Smetanův **Dalibor** s nově nastupujícím sólistou Richardem Samkem v titulní roli. Činohra v říjnu přivede na jeviště Nové scény hrdiny slavné **Klapzubovy jedenáctky** v režii Thomase Zielinského a Malou scénu propůjčí energetickým dámám Monice Švábové, Janě Kubátové, Apoleně Veldové a Veronice Janků, jež ve hře **Jednou hole, jednou na**

nože čelí obvinění z napadení ministryně sociálních věcí. V dalších měsících činohra uvede např. obnovenou premiéru slavné **Pastí na myši** nebo na Malé scéně rozehraje divadelní rekonstrukci vraždy Alexandra Litviněnka **Příliš drahý jed**.

Operní soubor dále chystá neprávem opomíjenou Dvořákovu operu **Armida** a titul **Candide** od Leonarda Bernsteina. Muzikálový soubor uvede **Kozí válku** z dílny Dalibora Barty a Václava Barty st. Soubor baletu zpestří svůj repertoár příběhem o **Louskáčkovi** a tanečním zpracováním historického námětu zakázané lásky Ferdinanda II. Tyrolského a Filipíny Welskové s názvem **Ferdinand a Filipína**. Vráti se

Průvod Vendelín je pojmenován po Vendelínu Budilovi, který v roce 1902 stál u otevření Městského divadla v Plzni. Účastníci nesou v čele průvodu jeho podobiznu. Foto: Martin Pecuch

taneční muzikál **Edith – vrabčák z předměstí**. Nejmenší diváci se mohou těšit na obnovené premiéry pohádek **O Rusalce**, **Co takhle svatba, princí? a Sněhurka**.

Průvod Vendelín

Po dvouleté „covidové“ pauze zve DJKT všechny kulturní příznivce na Průvod Vendelín, který posedmé symbolicky otevře novou sezonu. Průvod vyjde 6. září v 16 hodin z Mlýnské strouhy a přes sadový okruh dojde k Velkému divadlu, kde členové DJKT uvedou svůj program.

Divadlo také během září vystavou a slavnostním koncertem (28. září) oslaví 120 let od otevření Velkého divadla. (red)

Nadšenci založili v Plzni klub fotografů amatérů

Nový fenomén fotografie pronikl do Plzně velmi záhy. Plzeň patří spolu s Prahou, Brnem a Litomyšlí ke kolébce používání první fotografické techniky – daguerrotypie. První daguerrotypické Plzni většinou procházeli. Nejstarší snímky města pořídil zřejmě Vídeňan Andreas Groll v roce 1856.

První stálý fotoateliér otevřel v Plzni Michal Šašek. Nejvýznamnějším fotografem 19. století v Plzni byl Josef Böttinger (otec malíře, grafika, karikaturisty a ilustrátora Huga Böttingera). Za jeho nástupce lze označit Čenka Hrbka. Ten se věnoval fotografování pamětihodností, ale i stavebního ruchu či života města.

Fotografování si ale brzy našlo své příznivce i mezi amatérskými nadšenci.

Klub fotografů amatérů v Plzni byl založen 23. září 1894 a stal se druhým českým fotoamatérským spolkem, první vznikl v Praze 19. srpna 1889 v souvislosti s 50. výročím zveřejnění vynálezu fotografie, o tři roky později vznikl klub fotoamatérů v Teplicích, ten byl ale německý.

Stanovy plzeňského klubu byly oficiálně schváleny místodržitelstvím 12. ledna 1895 a následně vytištěny v tiskárně Ignáce Schiebla. Předsedou klubu se stal Ing. Cyril Jurenka, jednatelem Schieblův syn Jaroslav. Dalším významným členem byl velkoobchodník Adolf Kopecký, který byl pravděpodobně zároveň i členem spolku pražského.

Výlet klubu fotografů amatérů na Vlčejn 30. května 1897. Zdroj: Archiv města Plzně

Plzeňský spolek sdružoval nadšence fotografování a podporoval je v jejich činnosti. Již v květnu 1896 byla v Plzni uspořádána první česká výstava prací fotoamatérů v prostorách budovy reálky. Jednalo se o dosud největší vystavený soubor fotografií (1108 snímků). K vidění byly fotografie místopisné, krajinářské, ale i některé žánrové snímky, jejichž obliba později rychle rostla. V porotě soutěže zasedal i profesionální fotograf Čeněk Hrbek, první cenu poroty získaly však rentgenogramy (rentgenové snímky).

Do roku 1918 uspořádal plzeňský fotoklub celkem čtyři výstavy, účastnil se též výstav pražského Klubu fotografů amatérů (1897) i výstav mezinárodních (např. 1899 v Nice). V roce 1899 došlo k roztržce mezi pražským a plzeňským fotoklubem, pře-

rušené kontakty obou nejstarších českých fotoklubů byly znovu oficiálně navázány na jaře 1911, kdy oba uspořádaly výstavu.

V roce 1912 došlo ke změně ve vedení klubu, jeho předsedou se stal c. k. finanční komisař Bedřich Machan. Toho v roce 1913 vystřídal ve funkci učitel české státní průmyslové školy v Plzni Josef Hanuš. V roce 1915 měl klub 81 členů. Výstavy spolek pořádal i za války (např. v lednu 1916) a výstavou oslavil i své čtyřicetileté trvání v roce 1935, kdy na ní 31 autorů vystavovalo 134 prací. Během dvou následujících let spolek uspořádal další výstavu, již se zúčastnilo již 39 autorů se 179 snímky.

V roce 1948 se změnil název spolku na Klub fotografických pracovníků v Plzni. Při reorganizaci spolkové činnosti však v roce 1950 svoji činnost ukončil.

Jaroslav Schiebl fotil i psal

Jaroslav Schiebl, redaktor, historik, překladatel, statistik a spisovatel, se narodil 13. září 1851 v Plzni jako nejstarší z pěti dětí. Byl synem plzeňského měšťana a knihtiskaře Ignáce Schiebla. Ten zastával i mnohé veřejné funkce (náměstek purkmistra, prezident Obchodní a živnostenské komory v Plzni či zemský a říšský poslanec).

Jaroslav Schiebl

Zdroj: Archiv města Plzně

Po studiích na plzeňské nižší německé reálce pokračoval ve vzdělání na vyšší české reálné škole. Kromě toho si později vzdělání doplňoval na malířských akademiích v Drážďanech a Berlíně i studijními cestami po Evropě i Orientu.

Zpočátku pracoval v otcově tiskárně, po návratu z cest si zřídil vlastní knihkupectví, které nakonec prodal, a věnoval se žurnalistice a literatuře. Redigoval Pilsner Reform, Nové plzeňské noviny a Echo von Pilsen. V roce 1890 se stal přednostou sta-

tistické a cizinecké kanceláře města Plzně, jako statistik a organizátor provedl několikrát sčítání lidu v Plzni. Věnoval se i sociálním a za války aprovačním problémům. Do výslužby odešel jako rada městských úřadů v roce 1926.

Poprvé se Jaroslav Schiebl oženil 18. srpna 1879 s Helenou Vávrovou. Z tohoto manželství se narodil syn Theodor, který se nakonec stal vrchním tajemníkem

městského berního úřadu. Po smrti první ženy Heleny (21. dubna 1910) se jeho druhou manželkou stala 27. dubna 1911 Olga Czáková. Druhé manželství již bylo bezdětné.

Jaroslav Schiebl je autorem řady odborných i popularizačních prací, mj. Ze staré i nové Plzně; Plzeň v pověsti, legendě, tradici a škádlivce; Měšťan ve zbroji; Plzeňský pitaval; Plzeňské panoptikum; Radnice královského města Plzně a mnohých dalších. Radu článků věnoval plzeňskému místopisu. Cenné jsou jeho plzeňské adresáře z let 1894, 1897, 1905, 1906, 1921 a 1931. Byl zakládajícím členem Klubu fotografů amatérů v Plzni.

Jaroslav Schiebl zemřel 5. dubna 1933 v Plzni a je pohřben na plzeňském Ústředním hřbitově. Jeho hrob byl prohlášen čestným hrobem města Plzně.

2 x Štěpánka Pfliegerová
Archiv města Plzně

Okénko do úřadu: Archiv města Plzně

Archiv města Plzně je jeden z nejstarších a obsahem svých fondů také jeden z nejvýznamnějších archivů v České republice. Fondy a sbírky obsahují unikátní materiál dokumentující význam Plzně jak v rámci českých zemí, tak v evropském kontextu. V městském archivu jsou uloženy písemnosti městských orgánů od středověku až do současnosti a také řada pozůstalostí po významných osobnostech ze světa kultury i politiky, jako například Josef Kajetán Tyl, Karel Klostermann, Luděk Pik, Josef Skupa a další.

Nejcennější archiválie byly prohlášeny archivními kulturními památkami. V roce 1977 to byl rukopis Tylovy hry Fidlovačka s textem státní hymny a v roce 2017 hned několik archiválií zároveň – soubor čtyř zlatých bul vydaných pro Plzeň, nejstarší

jich využívání nebo vytváří a doplňuje archivní knihovnu.

Výsledky odborné činnosti archivářů městského archivu jsou pravidelně představovány veřejnosti. Již od 50. let minulého století je každoročně vydáván sborník odborných historických a materiálových statí *Minulostí západočeského kraje*. Z novějších publikací lze uvést *Dějiny Plzně v datech* z roku 2004, *Dějiny města Plzně*, jejichž tři svazky vyšly v letech 2014 (do roku 1788), 2016 (1788–1918) a 2018 (1918–1990) nebo *Plzeňská radnice mezi válkami* z roku 2021.

Mezi lety 2013 a 2021 připravil městský archiv buď samostatně, nebo ve spolupráci s Pivovarským či Západočeským muzeem v Plzni celkem osm výstav zaměřených na dějiny regionu.

V roce 2010 začal archiv se systematickým restaurováním nejzávažnějších archiválií, kam patří především listiny a nejstarší rukopisy.

Zatímco restaurování Sbírek listin bylo roku 2019 dokončeno, práce na restaurování rukopisů nadále pokračují. Mezi zrestaurované archiválie patří mj. výše uvedené archivní kulturní památky, herbář z první poloviny 15. století nebo konšelské protokoly, z nichž nejstarší pochází z druhé poloviny 16. století.

V roce 2019 spustil archiv internetovou Encyklopedii Plzně, která seznamuje své návštěvníky s historií i současností města Plzně, a to formou hesel z nejrůznějších oblastí (plzeňské ulice, osobnosti, stavby, události apod.). Součástí je i rozsáhlá fotogalerie. V témže roce byl spuštěn také digitální archiv umožňující skrze dálkový přístup studium archivních fondů uložených v Archivu města Plzně. Digiarchiv obsahuje přes 180 tisíc záznamů a přes dva miliony snímků. (red)

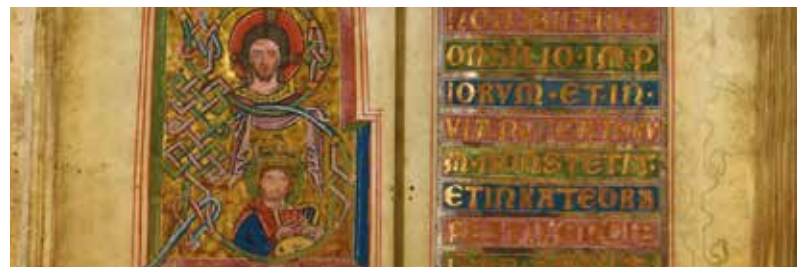
Mezi vzácné archiválie, které má ve svých fondech Archiv města Plzně, patří například Osecký žaltář z druhé poloviny 13. století.

Úřední hodiny

Osobně
Pondělí a středa: 8 až 17 hodin
(do 19 hodin po objednání)
Telefonicky (+420 378 032 601)
Pondělí až čtvrtek: 8 až 16 hodin
Pátek: 8 až 15 hodin

Aktuálně archiv spravuje 1 502 fondů a jeho součástí je i rozsáhlá odborná knihovna čítající více než 90 tisíc svazků.

Archiv města Plzně sídlí ve Velešlavínově 19 a vedoucím odboru je Adam Skála. Jeho agenda je rozdělena do dvou oddělení – oddělení předarchivní péče a dokumentace a oddělení zpracování a využívání archiválií. Je velmi rozsáhlá a různorodá. Archiv mj. organizuje a koordinuje výzkum dějin města Plzně a regionu, popularizuje jeho výsledky formou historických studií, článků a publikací či přednášek pro veřejnost; pečuje o ochranu uložených archiválií, odborně je zpracovává a umožňuje je-

Mezi vzácné archiválie, které má ve svých fondech Archiv města Plzně, patří například Osecký žaltář z druhé poloviny 13. století. Zdroj: Archiv města Plzně

SOUTĚŽ SE ZOO

Zoologická a botanická zahrada města Plzně je i během září a října otevřena v prodlouženém režimu od 8 do 19 hodin s tím, že pokladny vydávají vstupenky do 18 hodin.

Naši čtenáři mohou soutěžit o knihu fotografky Aleny Voráčkové *Vodní světy*. V ní čtenáři zavádí do světa, který

jim je často skrytý, mohou se podívat pod hladiny řek a jezer v Čechách, Rakousku či Švýcarsku, zavede je i do Středozemního i Černého moře.

Jaký cenný kov má v názvu kopytník takin chovaný v Zoo Plzeň od roku 2021?

- A/ bronz
- B/ stříbro
- C/ zlato

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž se zoo na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicnilisty@plzen.eu do 20. září. Správná odpověď v červnové soutěži byla B/6. Uspěla Vlasta Chalupová.

SOUTĚŽ Z HISTORIE PLZEŇSKÝCH SPOLKŮ

Velkou měrou se o rozšíření daguerrotypie zasloužil především profesor plzeňského gymnázia Josef František Smetana (1801 Sviništiny – 1861 Plzeň), mj. bratranec hudebního skladatele Bedřicha Smetany. Jako jeden z prvních u nás si pořídil daguerrotypické vybavení a zařadil se tak do první generace daguerrotypistů-vědců, pro které byl daguerrotypický přístroj především prostředkem vědeckého zkoumání. Vydal také první

odborný popis daguerrotypického procesu v češtině.

J. F. Smetana byl velmi činný i na poli budovatelském, pořádal přednášky o českém jazyce a literatuře, založil českou knihovnu a čítárnu časopisů a organizoval ochotnická představení. Z jeho popudu byla v roce 1840 založena purkmistrem Martinem Kopeckým nedělní průmyslová škola pro dospělé. Publikoval v Poslu od Mže, založeném roku 1848, v Časopisu Českého musea i v Květech, vytvořil mj. první českou učebnici

fyziky a astronomie a sestavil třísvazkový Všeobecný dějepis občanský.

J. F. Smetana byl členem rádu:

- A/ jezuitů
- B/ premonstrátů
- C/ dominikánů

Odpovědi lze zasílat s označením Soutěž z historie plzeňských spolků na adresu redakce nebo na e-mail soutez.Radnicnilisty@plzen.eu do 20. září. Správná odpověď v červnové soutěži byla B/1919. Uspěla Bohuslava Šimková.